

Sygn. akt IV CZ 2/07

POSTANOWIENIE

Dnia 2 lutego 2007 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Marek Sychowicz (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Elżbieta Skowrońska-Bocian

SSN Maria Grzelka

w sprawie z wniosku I. M.

przy uczestnictwie M. M.

o podział majątku,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 2 lutego 2007 r.,

zażalenia wnioskodawczyni

na postanowienie Sądu Okręgowego w S.

z dnia 3 listopada 2006 r.,

oddala zażalenie.

Uzasadnienie

Postanowieniem z dnia 3 listopada 2006 r. Sąd Okręgowy w S. odrzucił apelację wnioskodawczynie I. M. wniesioną od postanowienia Sądu Rejonowego w S. z dnia 24 lipca 2006 r., wydanego co do istoty sprawy o podział majątku wspólnego, albowiem w sytuacji, gdy wnioskodawczynie była zwolniona od kosztów sądowych w całości, od apelacji wniesionej przez adwokata nie została uiszczona opłata podstawowa (art. 132² § 3 k.p.c.).

W zażaleniu na wymienione postanowienie wnioskodawczynie zarzuciła, że błędny jest pogląd, iż opłata podstawowa, o której mowa w ustawie z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych jest opłatą „w wysokości stałej” w rozumieniu art. 130² § 3 k.p.c. Wniosła o uchylenie zaskarżonego postanowienia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Stosownie do art. 14 ust. 2 w zw. z art. 3 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. Nr 167, poz. 1398 ze zm.; dalej – „u.k.s.c.”) opłatę podstawową pobiera się także od apelacji wnoszonej przez stronę zwolnioną od kosztów sądowych.

Pogląd, że opłata podstawowa, wymieniona w art. 11 u.k.s.c. i określona w art. 14 ust. 3 tej ustawy, jest opłatą w wysokości stałej w rozumieniu art. 130² § 3 k.p.c., został konsekwentnie wyrażony w wielu już orzeczeniach Sądu Najwyższego. Został on potwierdzony w uchwałach z dnia 21 listopada 2006 r., III CZP 109/06 (niepubl.) i z dnia 10 stycznia 2007 r. III CZP 134/06 (niepubl.). Nie ma podstaw żeby odstąpić od tego poglądu. Nie można zatem przyjąć, że dzieląc go i opierając na nim postanowienie, które zaskarżone zostało zażaleniem, Sąd Okręgowy naruszył prawo.

Wbrew przekonaniu skarżącej nie nasuwają się wątpliwości – wymagające rozstrzygnięcia przez Trybunał Konstytucyjny (art. 193 Konstytucji) – co do zgodności art. 130² § 3 k.p.c. z art. 45 ust. 1 w zw. z art. 31 ust. 3 Konstytucji. Dopuszczalne jest bowiem – mające na celu usprawnienie i przyspieszenie

postępowania oraz zdyscyplinowanie stron – nakładanie przez ustawę pewnych obowiązków procesowych na stronę, gdy jest ona reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika, konsekwencją niedopełnienia których jest bezskuteczność czynności podejmowanych przez stronę. Odrzucenie środka zaskarżenia wymienionego w art. 130² § 3 u.k.s.c. jest następstwem niedopełnienia ustanowionego przez ten przepis obowiązku adwokata, radcy prawnego i rzecznika patentowego uiszczenia bez wezwania opłaty od tego środka, jeżeli jest to opłata w wysokości stałej lub stosunkowej, obliczonej od wskazanej przez stronę wartości przedmiotu zaskarżenia. Odrzucenie takie nie zamyka stronie dostępu do sądu (art. 45 ust. 1 Konstytucji), następuje bowiem w sprawie, w której strona właśnie skutecznie skorzystała z drogi sądowej. Należy zauważyć, że spoczywający na profesjonalnym pełnomocniku strony obowiązek uiszczenia bez wezwania opłaty od środka zaskarżenia, pod rygorem odrzucenia tego środka (nie obejmujący jedynie rzeczników patentowych i środków zaskarżenia podlegających opłacie stosunkowej), jest ukształtowany wieloletnią tradycją, której podstawę normatywną stanowił art. 17 ustawy z dnia 13 czerwca 1967 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2002 r. Nr 9, poz. 88 ze zm.).

Ponieważ zażalenie okazało się niezasadne, Sąd Najwyższy, na podstawie art. 394¹ § 3 w zw. z art. 398¹⁴ k.p.c., postanowił jak w sentencji.